

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 16. decembra 2010*

V zadevi C-266/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemska) z odločbo z dne 29. maja 2009, ki je prispela na Sodišče 10. junija 2009, v postopku

Stichting Natuur en Milieu,

Vereniging Milieudefensie,

Vereniging Goede Waar & Co.

proti

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,
nekdanji College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ob udeležbi

Bayer CropScience BV,

Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot (poročevalec), predsednik senata, K. Schiemann, L. Bay Larsen, sodnika, C. Toader in A. Prechal, sodnici,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. septembra 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Stichting Natuur en Milieu J. Rutteman, skupaj z B. N. Kloostro, odvetnikom,

- za Vereniging Milieudefensie B. N. Kloostra, odvetnik,

- za Vereniging Goede Waar & Co. B. N. Kloostra, odvetnik,

- za College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, prej College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen, I. L. Rol, skupaj z R. van den Tweelom, odvetnikom,

- za Bayer CropScience BV D. Waelbroeck, E. Antypas in E. Broeren, odvetniki,

- za nizozemsko vlado C. Wissels in Y. de Vries, zastopnika,

- za grško vlado S. Papaïoannou in I. Chalkias, zastopnika,

- za Evropsko komisijo P. Oliver in B. Burggraaf, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 23. septembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet (91/414/EGS) (UL L 230, str. 1) in Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL L 41, str. 26).

- 2 Predlog je bil vložen v okviru tožbe na razveljavitvev, ki so jo vložili Stichting Natuur en Milieu, Vereniging Milieudefensie in Vereniging Goede Waar & Co. zoper odločbo,

s katero je College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, nekdanji College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (v nadaljevanju: CTB), zavrnil razkritje nekaterih študij in poročil o terenskih poskusih v zvezi z ostanki in učinkovitostjo aktivne snovi propamokarb na ali v solati (v nadaljevanju: sporna odločba).

Pravni okvir

Ureditev Unije

Direktiva 90/313/EGS

- 3 Člen 3 Direktive Sveta z dne 7. junija 1990 o prostem dostopu do informacij o okolju (90/313/EGS) (UL L 158, str. 56) določa:

„1. Razen ko je določeno v tem členu, države članice zagotovijo, da se od organov javnih oblasti zahteva, da dajo na razpolago informacije v zvezi z okoljem vsaki fizični ali pravni osebi na njeno prošnjo in ne da bi ta morala dokazovati svoj interes.

Države članice določijo praktične rešitve, po katerih so take informacije dejansko dane na razpolago.

2. Države članice lahko določijo, da se prošnja za take informacije zavrne, kadar te zadevajo naslednje:

[...]

- poslovno ali industrijsko tajnost, vključno intelektualno lastnino,

- zaupnost osebnih podatkov in/ali zbirke podatkov,

- gradivo, ki ga preskrbi kaka tretja stran, ne da bi bila ta stran pravno zavezana, da to stori,

[...]

Informacije, ki jih imajo organi javne oblasti, je treba preskrbeti v delu, ki se lahko loči od informacije o zadevah v zvezi z zgoraj navedenimi interesi.

[...]“

Direktiva 90/642/EGS

- 4 Člen 5a(2) Direktive Sveta z dne 27. novembra 1990 o določitvi najvišjih dovoljenih vrednosti ostankov pesticidov v in na nekaterih proizvodih kmetijskega izvora, vključno s sadjem in zelenjavo (90/642/EGS) (UL L 350, str. 71), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/41/ES z dne 25. junija 1997 (UL L 184, str. 33), določa:

„Države članice uvedejo stalne ali začasne ureditve za določitev najvišjih dovoljenih vrednosti ostankov, za proizvode iz člena 1(1), ki so pripeljani na njihova ozemlja iz države članice izvora, kjer ni določene najvišje dovoljene vrednosti ostankov za tovrstne proizvode v skladu z določbami členov 3(1) ali 5a, pri čemer upoštevajo dobro kmetijsko prakso v državi članici izvora, in hkrati pogoje, potrebne za varovanje zdravja potrošnikov.“

Direktiva 91/414

- 5 Člen 5(1) Direktive 91/414 določa:

„Ob upoštevanju trenutnega znanstvenega in tehničnega znanja se aktivno snov uvrsti v Prilogo I za začetno obdobje največ 10 let, če se lahko pričakuje, da fitofarmacevtska sredstva, ki vsebujejo to aktivno snov, izpolnjujejo naslednje pogoje:

- (a) njihovi ostanki, pri nanašanju v skladu z dobro prakso varstva rastlin, nimajo nikakršnega škodljivega vpliva na zdravje ljudi ali živali ali na podtalnico ali

nikakršnega nesprejemljivega vpliva na okolje, in da se navedene ostanke, če so toksikološko ali ekološko pomembni, lahko ugotavlja s splošno uporabljanimi metodami;

- (b) njihova uporaba, pri nanašanju v skladu z dobro prakso varstva rastlin, nima nikakršnega škodljivega vpliva na zdravje ljudi ali živali ali nikakršnega nesprejemljivega vpliva na okolje kot je to določeno v členu 4(1)(b)(iv) in (v).“

6 Člen 14 Direktive 91/414 določa:

„Države članice in Komisija brez poseganja v Direktivo 90/313[...] zagotovijo, da se podatke vlagateljev, ki vsebujejo industrijske in poslovne skrivnosti, obravnava kot zaupne, če tako zahteva vlagatelj, ki želi vključiti aktivno snov v Prilogo I, ali vlagatelj za registracijo fitofarmaceutskega sredstva za dajanje v promet, in če država članica ali Komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena.

Zaupnost ne more veljati za:

[...]

- povzetek rezultatov testov za ugotovitev učinkovitosti in neškodljivosti snovi ali sredstva za ljudi, živali, rastline in okolje,

[...]“

Direktiva 2003/4

7 V uvodni izjavi 5 Direktive 2003/4 je navedeno:

„25. junija 1998 je Evropska skupnost podpisala Konvencijo Gospodarske komisije OZN za Evropo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah („Aarhuško konvencijo“). Določbe zakonodaje Skupnosti morajo biti skladne s to konvencijo zaradi sklenitve le-te s strani Evropske skupnosti.“

8 Člen 2 Direktive 2003/4 določa:

„Za namene te direktive so:

1. „informacije o okolju“ kakršne koli informacije v pisni, vizualni, zvočni, elektronski ali katerikoli drugi materialni obliki o:
 - (a) stanju elementov okolja, kot so zrak in ozračje, voda, tla, zemljišča, krajina in naravni življenjski prostori, vključno z mokrišči, obalnimi in morskimi območji, biološka raznovrstnost in njene sestavine, vključno z gensko spremenjenimi organizmi, ter medsebojni vpliv teh elementov;

(b) dejavnikov, kot so snovi, energija, hrup, sevanje ali odpadki, [...] emisije, izpusti in druga sproščanja v okolje, ki vplivajo ali bi utegnili vplivati na elemente okolja, navedene pod (a);

(c) ukrepov (vključno z upravnimi), kot so politike, zakonodaja, načrti, programi, sporazumi o okolju, ter dejavnostih, ki vplivajo ali bi utegnile vplivati na elemente in dejavnike, navedene pod (a) in (b), ter ukrepov ali dejavnostih, načrtovanih za zaščito teh elementov;

[...]

(f) o zdravstvenem stanju in varnosti ljudi, vključno s kontaminacijo prehranske verige, če je to pomembno, življenjskih razmer ljudi, kulturnimi znamenitostmi in objekti, če nanje vpliva ali bi lahko vplivalo stanje elementov okolja, navedenih pod (b) in (c);

[...]“

9 Člen 4 Direktive 2003/4 z naslovom „Izjeme“ v odstavku 2 določa:

„Države članice lahko predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju zavrne, če bi razkritje informacij negativno vplivalo na:

[...]

(d) zaupnost poslovnih ali industrijskih informacij, če takšno zaupnost predvideva nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti zaradi varovanja upravičenih gospodarskih interesov, vključno z javnimi interesi pri ohranjanju zaupnosti statističnih podatkov in davčne tajnosti;

[...]

Razlogi za zavrnitev iz odstavkov 1 in 2 se razlagajo restriktivno ob upoštevanju javnega interesa, ki mu služi razkritje, za vsak posamezen primer. V vsakem posameznem primeru se tehta med javnim interesom, ki mu služi razkritje, in interesom, ki mu služi zavrnitev. Države članice ne smejo na podlagi odstavka 2(a), (d), (f), (g) in (h) predvideti, da se zahteva zavrne, če se zahteva nanaša na informacije o emisijah v okolje.

[...]“

10 Člen 11 Direktive 2003/4 določa:

„Direktiva 90/313/EGS se s tem razveljavi z učinkom od 14. februarja 2005.

Sklici na razveljavljeno Direktivo se razlagajo kot sklici na to direktivo in se razumejo skladno s korelacijsko tabelo v Prilogi.“

Sklep 2005/370/ES

11 S Sklepom Sveta z dne 17. februarja 2005 o sklenitvi Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, v imenu Evropske skupnosti (2005/370/ES) (UL L 124, str. 1) je Svet Evropske unije odobril to konvencijo.

Nacionalna ureditev

12 Člen 22 zakona o pesticidih iz leta 1962 (Bestrijdingsmiddelenwet 1962) določa:

„1. Dolžnost zaupnega obravnavanja v skladu s členom 2:5 splošnega zakona o upravnem pravu (Algemene wet bestuursrecht) ne velja za sestavine pesticida, ki ima škodljiv vpliv na ljudi, ali na živali, ali rastline, katerih ohranitev je zaželena.

2. Če dokumentacija, ki se v skladu z določbami tega zakona ali na njegovi podlagi posreduje zadevnemu ministru ali College, vsebuje podatke ali se iz te dokumentacije lahko izvedejo podatki, ki jih je treba zaradi varstva industrijske tajnosti obravnavati zaupno, pristojni minister ali College na podlagi ustrezne pisne zahteve tistega, ki je posredoval dokumentacijo, odloči, da za podatke velja zaupnost. Takšna zahteva mora biti obrazložena.

3. Pristojni minister sprejme predpise, ki določajo, za katere podatke ne velja dolžnost zaupnega obravnavanja.“

- ¹³ Minister za zdravje, javno blaginjo in šport je v soglasju z državnim sekretarjem za kmetijstvo, varovanje narave in ribištvo z uredbo ministra z dne 19. oktobra 1999 spremenil uredbo o ostankih pesticidov. Ta sprememba med drugim določa najvišjo dovoljeno vrednost ostankov (v nadaljevanju: NDVO) za pesticid propamokarb na ali v solati v višini 15 mg/kg.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- ¹⁴ Do spremembe NDVO za propamokarb na ali v solati je prišlo na podlagi zahteve imetnika pravice do proizvoda Previcur N. Bayer CropScience BV (v nadaljevanju: Bayer) je pravni naslednik tega imetnika.
- ¹⁵ Z dopisom z dne 31. januarja 2005 so tožeče stranke v postopku v glavni stvari od CTB zlasti zahtevale, naj jim posreduje vse podatke, na katerih temelji odločitev o določitvi zgoraj omenjene NDVO.

- 16 CTB je 8. marca 2005 zavrnil zahtevo tožečih strank v postopku v glavni stvari na podlagi člena 22 zakona o pesticidih iz leta 1962. Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so zoper to odločbo z vlogo z dne 14. aprila 2005 vložile ugovor.
- 17 CTB je 31. maja 2005 družbo Bayer obvestil o zahtevi za informacije, ki so jo dale tožeče stranke v postopku v glavni stvari. Družbo Bayer je opozoril, da lahko vloži zahtevo za zaupno obravnavanje nekaterih podatkov iz zadevne dokumentacije.
- 18 Družba Bayer je z dopisom z dne 13. julija 2005 zlasti opredelila dokumente, v katerih je po njenem mnenju vsebovana industrijska tajnost. Šlo je v prvi vrsti za študije o ostankih in poročila o terenskih poskusih. Za te dokumente je zahtevala zaupno obravnavanje.
- 19 CTB je 22. junija 2007 zavrnil razkritje študij o ostankih in poročil o terenskih poskusih zaradi varovanja industrijske tajnosti. Posredoval je seznam dokumentov, katerih fotokopijo lahko izroči. Ta seznam je bil dopolnjen s popravno odločbo z dne 17. julija 2007.
- 20 Tožba, ki so jo vložile tožeče stranke v postopku v glavni stvari, je naperjena zoper odločbo z dne 22. junija 2007 in popravno odločbo z dne 17. julija 2007. Sporna odločba sta obe odločbi skupaj.
- 21 Predložitveno sodišče se v bistvu sprašuje o tem, ali sta nacionalna zakonodaja, na podlagi katere je bilo zavrnjeno razkritje nekaterih informacij, in njena uporaba v obravnavani zadevi skladni z obveznostmi, ki izhajajo iz Direktive 2003/4.

- 22 Natančneje, njegovo vprašanje razen časovne veljavnosti Direktive 2003/4 za dejansko stanje v obravnavanem primeru zadeva pojem informacije o okolju, ki jo ureja ta direktiva. Najprej se namreč sprašuje, ali podatki, na katerih temelji določitev NDVO fitofarmacevtskega proizvoda, pomenijo takšno informacijo o okolju in *ratione materiae* spadajo na področje uporabe te direktive.
- 23 Predložitveno sodišče ugotavlja, da člen 14 Direktive 91/414 brezpogojno ščiti zaupnost informacij, ki vsebujejo industrijsko in poslovno tajnost, in se sprašuje o obsegu tega člena, ker je v njem določeno, da velja „brez poseganja v Direktivo 2003/4“. Ta naj bi v členu 4 določala prevlado informacije nad zaupnostjo, ki je povezana z industrijsko tajnostjo, ali od nacionalnih organov zahtevala vsaj tehtanje vpletenih interesov.
- 24 Nazadnje se predložitveno sodišče sprašuje, ali je to tehtanje interesov mogoče doseči na splošno in enkrat za vselej z določbami, ki jih sprejme zakonodajalec ali pristojni upravni organi, ali pa ga je treba opraviti za vsak primer posebej.
- 25 V teh okoliščinah je College van Beroep voor het bedrijfsleven prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba pojem ‚informacija o okolju‘ iz člena 2 Direktive 2003/4 [...] razlagati tako, da obsega tudi informacije, ki so posredovane v okviru nacionalnega

postopka za registracijo (ali za razširitev registracije) fitofarmacevtskega sredstva glede določitve najvišje vrednosti fitofarmacevtskega sredstva, njegove sestavine ali njegovih razgradnih produktov v hrani in pijači?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, kakšno je razmerje med členom 14 Direktive 91/414[...] in Direktivo 2003/4[...] glede informacij iz prvega vprašanja, zlasti ali se člen 14 Direktive 91/414[...] lahko uporabi le, če se s tem ne vpliva negativno na obveznosti iz člena 4(2) Direktive 2003/4[...]?

3. Če iz odgovora na prvo in drugo vprašanje izhaja, da mora tožena stranka v obravnavani zadevi uporabiti člen 4 Direktive 2003/4[...], ali ta člen potem določa, da se v njem zahtevano tehtanje med javnim interesom, ki mu služi razkritje, in posebnim interesom, ki mu služi zavrnitev razkritja, opravi na stopnji uporabe prava, ali pa se to lahko opravi tudi na ravni nacionalne zakonodaje?“

Predlog za ponovno odprtje ustnega postopka

- ²⁶ Družba Bayer in Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie sta z dopisom z dne 7. oktobra 2010 predlagala ponovno odprtje ustnega postopka in v bistvu trdila, da je treba vprašanje, ali se zadevne informacije v postopku v glavni stvari nanašajo na emisije v smislu člena 4(2) Direktive 2003/4, preveriti v kontradiktorni obravnavi. Kot navedejo zainteresirane stranke, je namreč generalna pravobranilka v sklepnih predlogih analizirala pojem emisij, medtem ko po eni strani nacionalno sodišče v tem pogledu ni predložilo vprašanj, po drugi strani pa nekatere stranke niso predstavile nikakršne

utemeljitve v zvezi s tem pojmom, tiste pa, ki so ga v svojih stališčih obdelale, pa so ga razlagale popolnoma nasprotno temu, kar je navedeno v teh sklepnih predlogih.

- 27 V zvezi s tem je treba navesti, da lahko Sodišče po uradni dolžnosti na predlog generalnega pravobranilca ali na predlog strank v skladu s členom 61 Poslovnika odredi ponovno odprtje ustnega postopka, kadar meni, da ni dovolj poučeno ali da je o zadevi treba razsoditi na podlagi trditve, o kateri stranke niso razpravljale (glej zlasti sodbo z dne 8. septembra 2009 v zadevi Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, C-42/07, ZOdl., str I-7633, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 28 Vendar Statut in Poslovník Sodišča Evropske unije strankam ne dajeta možnosti, da predložijo stališča v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca (glej zgoraj navedeno sodbo Liga Portuguesa de Futebol Profissional in Bwin International, točka 32).
- 29 Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke meni, da ima v tem primeru na voljo vse podatke, ki jih potrebuje za odgovor na vprašanja predložitvenega sodišča, in da zadeve ni treba preizkusiti glede trditve, o kateri se pred Sodiščem ni razpravljalo.
- 30 Zato je treba predlog za ponovno odprtje ustnega postopka zavrniti.

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- ³¹ Poudariti je treba, da predložitveno sodišče meni, da je dejansko stanje iz postopka v glavni stvari treba presoјati glede na pravo, ki je veljalo ob sprejetju sporne odločbe. Zato Sodišče sprašuje po razlagi Direktive 2003/4, ki se je takrat uporabljala. Nizozemska vlada in Komisija pa nasprotno trdita, da je treba dati razlago glede določb Direktive 90/313, ki je, ker jo je Direktiva 2003/4 razveljavila šele z datumom 14. februar 2005, veljala tako na dan, ko so bile pristojnemu organu posredovane informacije, katerih razkritje se zahteva, kot tudi na dan, ko je bila temu organu prvič predložena zahteva za razkritje informacij.
- ³² V zvezi s tem je treba opozoriti, da se novo pravno pravilo načeloma uporablja od začetka veljavnosti akta, v katerem je vsebovano. Čeprav se ne uporablja za pravne položaje, ki so nastali in se v celoti končali med veljavnostjo starega predpisa, pa se uporablja za njihove prihodnje učinke in nove pravne položaje (glej v tem smislu sodbo z dne 6. julija 2010 v zadevi Monsanto Technology, C-428/08, ZOdl., str. I-6765, točka 66). Drugače – in ob upoštevanju načela prepovedi retroaktivnosti pravnih aktov – je le, če so novemu pravilu dodane posebne določbe, ki izrecno določajo njegovo časovno veljavnost.
- ³³ V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da Direktiva 2003/4, ki je razveljavila Direktivo 90/313, v zvezi s tem ne vsebuje nobene posebne določbe.

- 34 Poleg tega se lahko pravica do dostopa do informacij o okolju uveljavlja šele takrat, ko je od pristojnih organov zahtevano, naj se izjasnijo o zahtevi, ki jim je bila predložena. Šele tedaj morajo ti organi, tako kot je v točki 28 sklepnih predlogov navedla generalna pravobranilka, presoditi ob upoštevanju vseh dejanskih in pravnih okoliščin zadeve, ali je informacije treba posredovati ali ne.
- 35 V tem primeru je treba, ker je bila sporna odločba sprejeta po poteku roka za prenos Direktive 2003/4, dejansko stanje v postopku v glavni stvari vsekakor presoditi glede na pravico do dostopa do informacij o okolju, kakor je določena s to direktivo, saj v navedeni direktivi – ki sicer v členu 3 glede na naravo informacij, katerih razkritje ureja, ne razlikuje med tistimi, s katerimi so pristojni organi razpolagali pred 14. februarjem 2005, in tistimi, s katerimi so razpolagali šele po tem datumu – ni nikakršne drugačne določbe.
- 36 Zato mora Sodišče odgovoriti na vprašanja ob upoštevanju Direktive 2003/4, kot predlaga predložitveno sodišče.

Prvo vprašanje

- 37 Člen 2 Direktive 2003/4 našteva različne kategorije informacij o okolju, za katere po pravu Unije velja sistem razkritja podatkov, ki je določen z navedeno direktivo. Prvo

vprašanje predložitvenega sodišča je zato v bistvu namenjeno ugotovitvi, ali informacije, kot so te v postopku v glavni stvari, spadajo v eno od teh kategorij.

- 38 V zvezi s tem je treba poudariti, da je sporna odločba zavrnila razkritje študij o ostankih in poročil o terenskih poskusih, pridobljenih v okviru postopka razširitve registracije proizvoda, ki spada na področje uporabe Direktive 91/414. Ob sprejetju te direktive je zakonodajalec Unije izrecno ugotovil, kot izhaja iz četrte uvodne izjave navedene direktive, da imajo lahko fitofarmacevtska sredstva neugoden vpliv na proizvodnjo rastlin in da njihova uporaba lahko pomeni tveganje in nevarnost za ljudi, živali in okolje, zlasti če so dana v promet, ne da bi bila uradno preizkušena in registrirana, in če se jih nepravilno uporablja.
- 39 Zato ni sporno, da informacije, ki jih zadeva sporna odločba in ki se nanašajo na ostanke fitofarmacevtskega sredstva na hrani, spadajo v postopek registracije, katerega namen je prav preprečitev tveganja in nevarnosti za ljudi, živali in okolje. Zato lahko te informacije že same po sebi, kot izhaja iz člena 2(1)(f) Direktive 2003/4, zadevajo zdravstveno stanje in varnost ljudi, vključno s kontaminacijo prehranske verige, če je to pomembno.
- 40 Vendar v skladu z navedenim členom 2(1)(f) tovrstne informacije spadajo na področje uporabe Direktive 2003/4 le, če se – s stanjem elementov okolja iz člena 2(1)(a) ali, prek teh elementov, z enim od dejavnikov, ukrepov ali dejavnosti iz člena 2(1)(b) in (c) te direktive – spremenijo ali bi se lahko spremenili zdravstveno stanje in varnost ljudi ter kontaminacija prehranske verige, na katero se nanašajo.

- 41 Člen 2(1)(a) Direktive 2003/4 se nanaša na elemente okolja, kot so zrak in ozračje, voda, tla, zemljišča, krajina in naravni življenjski prostori, vključno z mokrišči, obalnimi in morskimi območji, biološka raznovrstnost in njene sestavine, vključno z gensko spremenjenimi organizmi, ter medsebojni vpliv teh elementov. Člen 2(1)(b) pa se nanaša na dejavnike, kot so zlasti snovi, odpadki, emisije, izpusti in druga sproščanja v okolje, ki vplivajo ali bi utegnili vplivati na elemente iz člena 2(1)(a).
- 42 V tem primeru je cilj posredovanja informacij o prisotnosti ostankov fitofarmaceutskih sredstev v ali na rastlinah, kakršna je kot v postopku v glavni stvari solata – na podlagi tega je mogoče preveriti raven, ki je bila določena z NDVO – zmanjšati tveganje za spremembo ene od sestavin biotske raznovrstnosti in tveganje za razširjanje teh ostankov predvsem v tla in podtalnico. Takšne informacije, tudi če same neposredno ne vsebujejo presoje o posledicah, ki jih imajo ti ostanki za zdravstveno stanje ljudi, se nanašajo na elemente okolja, za katere obstaja tveganje, da bodo ob pretirani prisotnosti teh ostankov poslabšali zdravstveno stanje ljudi, prav to pa naj bi se preverilo s temi informacijami.
- 43 V teh okoliščinah je na prvo vprašanje treba odgovoriti, da je treba pojem „informacija o okolju“ iz člena 2 Direktive 2003/4 razlagati tako, da obsega tudi informacije, ki so posredovane v okviru nacionalnega postopka za registracijo ali za razširitev registracije fitofarmaceutskega sredstva glede določitve najvišje vrednosti fitofarmaceutskega sredstva, njegove sestavine ali njegovih razgradnih produktov v hrani in pijači.

Drugo vprašanje

- 44 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba določbe člena 14 Direktive 91/414 razlagati tako, da se lahko uporabijo le, če se s tem ne vpliva negativno na obveznosti iz člena 4(2) Direktive 2003/4.
- 45 Za uvod je treba poudariti, da člen 14, drugi odstavek, Direktive 91/414 vsebuje seznam dokumentov in informacij, ki ne morejo biti deležni zaupnega obravnavanja. Med njimi so v peti alineji „povzetek rezultatov testov za ugotovitev učinkovitosti in neškodljivosti snovi ali sredstva za ljudi, živali, rastline in okolje“. Zato morajo v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, preden določijo obseg zaščite zaupnosti, ki jo zahteva družba Bayer iz naslova člena 14, prvi odstavek, Direktive 91/414, pristojni nacionalni organi preveriti, ali zadevne informacije in dokumenti spadajo med tiste, ki so naštetih v seznamu iz tega člena 14, drugi odstavek.
- 46 Da bi lahko odgovorili na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, je treba opozoriti, da so bili pogoji za dostop do informacij o okolju prvič določeni z Direktivo 90/313, ki je bila z učinkom od 14. februarja 2005 razveljavljena z Direktivo 2003/4.
- 47 Člen 14 Direktive 91/414 je vzpostavil načelo, po katerem lahko vlagatelji zahtev za dovoljenja za dajanje v promet zahtevajo, da se podatki, ki jih predložijo in ki vsebujejo industrijske in poslovne skrivnosti, obravnavajo kot zaupni, in to „brez poseganja v Direktivo 90/313“. Člen 3 zadnjenavedene direktive je določal, da lahko države

članice zavrnejo dostop do informacij o okolju, kadar te zadevajo poslovno ali industrijsko tajnost.

- 48 Direktiva 90/313 je bila nadomeščena z Direktivo 2003/4, katere člen 4 določa manj strogo zaščito industrijskih in poslovnih skrivnosti, kot je izhajala iz zgoraj navedenih povezanih določb direktiv 91/414 in 90/313, ker za odločitev o zavrnitvi razkritja informacije o okolju zahteva tehtanje interesa, ki mu služi zavrnitev razkritja, in javnega interesa, ki mu služi razkritje.
- 49 V tem smislu je treba poudariti, da je od 14. februarja 2005 in v skladu z izrecnimi določbami člena 11 Direktive 2003/4 treba člen 14 Direktive 91/414 razumeti kot sklicevanje, vendar ne več na Direktivo 90/313, ampak na Direktivo 2003/4. Ker Direktiva 2003/4 glede tega vprašanja ne vsebuje nobene nasprotno določbe, je treba sklicevanju iz člena 14 Direktive 91/414, ki se odtlej nanaša na Direktivo 2003/4, zagotoviti polni učinek.
- 50 Tako je treba navedeni člen 14 razumeti tako, da države članice in Komisija brez poseganja v Direktivo 2003/4 poskrbijo, da so podatki, ki so jih predložili vlagatelji zahtev za dovoljenja za dajanje v promet fitofarmaceutskih sredstev in ki vsebujejo industrijske in poslovne skrivnosti, obravnavani kot zaupni, če so vlagatelji to zahtevali in če država članica ali Komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena.
- 51 Zato morajo v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, pristojni organi zadevne države članice, ki jim je predložena zahteva za zaupno obravnavanje posredovanih podatkov, pri obravnavanju te zahteve spoštovati pogoje iz navedenega člena 14, pod pogojem, da takšno obravnavanje organov, če jim je poleg tega predložena zahteva za

dostop do teh informacij, ne vodi h kršitvi obveznosti, ki so jim naložene na podlagi Direktive 2003/4.

- 52 Te obveznosti izhajajo iz določb člena 4 Direktive 2003/4. Državam članicam omogočajo, da predvidijo, da se zahteva za informacije o okolju lahko zavrne – razen če se nanašajo na emisije v okolje – če bi razkritje informacij negativno vplivalo na zaupnost poslovnih ali industrijskih informacij, če takšno zaupnost predvideva nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Unije. Vendar pa hkrati zahtevajo, da se tak razlog za zavrnitev razlaga restriktivno ob upoštevanju javnega interesa, ki mu služi razkritje, in da se v vsakem posameznem primeru tehta med javnim interesom, ki mu služi razkritje, in interesom, ki mu služi zavrnitev razkritja.
- 53 V teh okoliščinah morajo pristojni organi, če jim je bila predložena zahteva za dostop do informacij o okolju, ki jim jih je posredoval vlagatelj zahteve za dovoljenje za dajanje v promet fitofarmaceutskih sredstev in glede katerih se jim zdi zahteva v zvezi z industrijsko in poslovno skrivnostjo v smislu člena 14 Direktive 91/414 upravičena, vseeno ugoditi zahtevi za dostop do teh informacij, če se te nanašajo na emisije v okolje ali če se v drugih primerih javni interes, ki mu služi razkritje, zdi pomembnejši od interesa, ki mu služi zavrnitev razkritja.
- 54 Ob upoštevanju navedenih ugotovitev je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je – če položaj, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne spada med tiste, ki so naštet v drugem odstavku člena 14 Direktive 91/414 – treba določbe prvega odstavka navedenega

člena 14 razlagati tako, da se lahko uporabijo le, če se s tem ne vpliva negativno na obveznosti iz člena 4(2) Direktive 2003/4.

Tretje vprašanje

- 55 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Direktive 2003/4 razlagati tako, da je tehtanje, ki ga določa ta člen, med javnim interesom, ki mu služi razkritje informacij o okolju, in posebnim interesom, ki mu služi zavrnitev razkritja, treba opraviti v vsakem posameznem primeru, ki je predložen pristojnim organom, ali pa ga je mogoče določiti s splošnim ukrepom, ki ga sprejme nacionalni zakonodajalec.
- 56 V zvezi s tem je treba ugotoviti, kot izhaja že iz besedila člena 4 Direktive 2003/4, da je zakonodajalec Unije določil, da je treba obravnavane interese tehtati v vsakem posameznem primeru.
- 57 Ne določbe člena 14 Direktive 91/414 ne kakršna koli druga določba Direktive 2003/4 ne dovoljujejo sklepanja, da je mogoče tehtanje obravnavanih interesov, kakršno je določeno v členu 4 zadnjenavedene direktive, nadomestiti z drugim ukrepom kot s presojo teh interesov v vsakem posameznem primeru.
- 58 Ta okoliščina pa ne preprečuje, da nacionalni zakonodajalec z določbo splošne narave določi merila, ki omogočajo to primerjalno presojo obravnavanih interesov, če le ta določba pristojnih organov ne odvezuje dolžnosti, da opravijo posebno presojo

vsakega položaja, ki jim je predložen v okviru zahteve za informacije o okolju na podlagi Direktive 2003/4.

- 59 Iz prej navedenih ugotovitev izhaja, da je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Direktive 2003/4 razlagati tako, da je tehtanje, ki ga določa ta člen, med javnim interesom, ki mu služi razkritje informacij o okolju, in posebnim interesom, ki mu služi zavrnitev razkritja, treba opraviti v vsakem posameznem primeru, ki je predložen pristojnim organom, tudi če bi nacionalni zakonodajalec z določbo splošne narave določil merila, ki bi omogočala lažjo primerjalno presojo obravnavanih interesov.

Stroški

- 60 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Pojem „informacija o okolju“ iz člena 2 Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS je treba razlagati tako,**

da obsega tudi informacije, ki so posredovane v okviru nacionalnega postopka za registracijo ali za razširitev registracije fitofarmacevtskega sredstva glede določitve najvišje vrednosti fitofarmacevtskega sredstva, njegove sestavine ali njegovih razgradnih produktov v hrani in pijači.

2. Če položaj, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne spada med tiste, ki so našteji v drugem odstavku člena 14 Direktive Sveta z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet (91/414/EGS), je treba določbe prvega odstavka navedenega člena 14 razlagati tako, da se lahko uporabijo le, če se s tem ne vpliva negativno na obveznosti iz člena 4(2) Direktive 2003/4.

3. Člen 4 Direktive 2003/4 je treba razlagati tako, da je tehtanje, ki ga določa ta člen, med javnim interesom, ki mu služi razkritje informacij o okolju, in posebnim interesom, ki mu služi zavrnitev razkritja, treba opraviti v vsakem posameznem primeru, ki je predložen pristojnim organom, tudi če bi nacionalni zakonodajalec z določbo splošne narave določil merila, ki bi omogočala lažjo primerjalno presojo obravnavanih interesov.

Podpisi